

Tézy na štátne záverečné skúšky (Mgr.)

Študijný program: Učiteľstvo hudobného umenia

Predmet: Štátna záverečná skúška – *Hudobné umenie s didaktikou (Hra na klavíri)*

Akademický rok **2026/2027**

1. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Osobnosť učiteľa klavírnej hry: úvodná vyučovací hodina, schémy a typy vyučovacích hodín, výber repertoáru, príprava učiteľa. Historický vývoj klavíra: Monochord, Klavichor, Čembalo.
c) Hudobná pedagogika a hudobná didaktika. Predmet hudobnej pedagogiky a didaktiky, ciele, obsah a formy hudobného vyučovania, základné členenie disciplín hudobnej didaktiky, príslušnosť k iným vedným disciplínam, základná terminológia.
d) Malé jedno, dvoj a trojdielne formy, F. Schubert: „Lindenbaum“ op. 89, D 911
2. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Práca s nadanými žiakmi, výber repertoáru, príprava učiteľa. Vznik kladivkového klavíra. Rozdiel medzi viedenskou a anglickou mechanikou. Najznámejší výrobcovia a značky.
c) Najznámejšie hudobno-výchovné metódy a koncepcie v Európe 20. a 21. storočia.
d) Tance a formy pochádzajúce z tancov, F. Chopin: Mazurka B dur, op. 7 č. 1
3. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Osobnosť žiaka: hudobná pamäť, koncentrácia, tréma a prostriedky jej odstraňovania. Vývoj klavírnej pedagogiky a klavírných škôl (staré školy, anatomicko-fyziologické školy, psychotechnické školy).
c) Vývoj výchovy k hudbe a hudbou po roku 1989 na Slovensku: paradigmy, inovácie - hudobná výchova v alternatívnych a inovatívnych edukačných programoch, osobnosti hudobnej pedagogiky.
d) Inštrumentálna lyrika a figuračné druhy, F. Chopin: Mazurka B dur, op. 7 č. 1
4. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Príprava detí ku štúdiu klavírnej hry a hra na klavíri v predškolskom veku. Predpoklady ku hre na klavíri. Významné pedagogické diela klavírnej literatúry 18. a 19. storočia. Predstavitelia, charakteristika pedagogických prác (C. Ph. E. Bach, F. W. Marpurg, D. G. Türk, I. Moscheles, F. J. Fétis).
c) Didaktické zásady vo výchove k hudbe s aplikáciou do praxe pre vybraný ročník v ZŠ alebo ZUŠ.
d) Rondo, L. van Beethoven: Sonáta patetická, op. 13, 3. časť
5. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Príprava detí ku štúdiu klavírnej hry a hra na klavíri v predškolskom veku. Johann Sebastian Bach – tvorca prvého pedagogického systému v dejinách klavírnej literatúry.
c) Motivácia ako naladenie. Možnosti motivovania detí s aplikáciou do praxe pre vybraný ročník v ZŠ alebo ZUŠ.
d) Kontrapunktické formy, J. S. Bach: Das Wohltemperierte Klavier I., Fúga č. 2 c mol, BWV 847

6. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Klavírny tón a jeho vlastnosti, práca na klavírnom tóne, legato, non legato, staccato, portamento. John Field, Johann Nepomuk Hummel.
c) Organizácia hudobno-výchovného procesu: učebné osnovy, učebný plán, časovo-tematické plány, organizačné formy vyučovania, vyučovacia hodina a jej typy, fázy vyučovacej hodiny a ich charakteristika.
d) Variácie, W. A. Mozart: Variácie na „Ah, vous-je, maman“ KV 265
7. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Spôsoby technického rozvoja žiakov v ZUŠ, hra stupníc, rozkladov, akordov, prstoklady, technické cvičenia a štúdie. Carl Czerny, Muzio Clementi, Johann Baptist Cramer.
c) Ponímanie dieťaťa a formovanie jeho osobnosti v hudobno-výchovnom priestore. Vnútorne a vonkajšie determinanty hudobného vývinu dieťaťa: Hudobnosť a hudobné nadanie, hudobné schopnosti – ich podstata a klasifikácia, amúzie.
d) Suita, J. S. Bach: dvojhlasná invencia č. 2 c mol, BWV 773
8. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Výrazové prostriedky klavírnej hry – rytmus, tempo, metrum, agogika, dynamika. Johann Nepomuk Hummel.
c) Ontogenetický vývin dieťaťa v predškolskom a mladšom školskom veku v kontexte hudobného vývinu a obsahu základných pedagogických dokumentov výchovy k hudbe príslušného veku v ZŠ alebo ZUŠ.
d) Sonáta, J. S. Bach: dvojhlasná invencia č. 2 c mol, BWV 773
9. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Artikulácia, frázovanie, melodické ozdoby, pedalizácia, jej základné druhy, princípy a funkcie. Theodore Leschetizky.
c) Ontogenetický vývin dieťaťa v strednom a staršom školskom veku v kontexte hudobného vývinu a obsahu základných pedagogických dokumentov výchovy k hudbe príslušného veku v ZŠ alebo ZUŠ.
d) Sonátová forma, L. van Beethoven: Sonáta patetická, op. 13, 1. časť
10. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Predpoklady ku hre na klavíri. Hudobná predstava, hudobný obraz, práca na diele – od predstavy k realizácii. Fryderyk Chopin.
c) Problematika vokálno-intonačných činností: ciele, základné metódy – ich charakteristika, historický vývoj, problematika hlasovej výchovy. Koncepcia Z. Kodálya a jej adaptácia na Slovensku.
d) Symfónia a symfonická báseň, L. van Beethoven: Sonáta patetická, op. 13, 1. časť
11. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Zásady správneho cvičenia – technika cvičenia, plán cvičenia, organizácia času, syntéza detailov, záverečná práca na diele. Franz Liszt.
c) Problematika hudobno-recepčných činností: zmena paradigmy recepcie, typológie recepcie, ciele, metódy a formy práce. Koncept D. Kabalevského.
d) Koncert, L. van Beethoven: Sonáta patetická, op. 13, 2. časť

12. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Zahraničné klavírne školy pre začiatočníkov. Charakteristika troch klavírných škôl podľa vlastného výberu - komparácia, klady, zápory. Ferruccio Bussoni.
c) Problematika hudobno-inštrumentálnych činností: ciele, formy práce, elementárne hudobné nástroje (aj slovenské ľudové nástroje) – ich členenie, charakteristika, technika hry. Koncepcia C. Orffa a jej adaptácia na Slovensku.
d) Pieseň, F. Schubert: „Lindenbaum“ op. 89, D 911
13. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Štvorročná hra, hra z listu, komorná hra. Anton Grigorievič Rubinštejn, Jozef Hofmann.
c) Problematika hudobno-pohybových činností: ciele, formy práce, diferenciácia pohybových činností. Metóda É. J. Dalcrozea.
d) Chorál – gregoriánsky a protestantský, Guillaume de Machaut: La Messe de Nostre Dame - Kyrie
14. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Slovenské a české klavírne školy pre začiatočníkov. Charakteristika klavírných škôl – komparácia, klady, zápory. Eugen Suchoň, Ján Cikker, Alexander Moyzes.
c) Problematika hudobno-dramatických činností: ciele, charakteristika, formy práce. Prístupy využívajúce princíp tvorivej hudobnej dramatiky B. Felixa
d) Organum, conductus, madrigál, Guillaume de Machaut: La Messe de Nostre Dame - Kyrie
15. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Technická a prednesová klavírna literatúra pre prípravné štúdium a prvú časť základného štúdia na ZUŠ. Béla Bartók, Carl Adolf Martienssen.
c) Pedagogická interpretácia hudobného diela: problematika, zmena paradigmy recepcie, základné členenie. Prístupy interpretácií hudobného diela J. Hatríka.
d) Moteto, Josquin des Pres: Ave Maria ... virgo serena
16. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Technická a prednesová klavírna literatúra pre druhú časť základného štúdia na ZUŠ. Alfred Cortot, Grigorij Michailovič Kogan.
c) Muzikoterapia a hudobno-pedagogický priestor. Pedagogický koncept muzikoterapie. Ticho - zvuk a ich didaktické využitie.
d) Omša, J. S. Bach: Missa sollemnis h mol, BWV 232 – Gloria
17. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Technická a prednesová klavírna literatúra pre II. stupeň ZUŠ. Vyučovanie klavírnej hry na území Slovenska v 18. – 19. storočí (Hudobná škola v Bratislave, Hudobná škola v Košiciach, ďalšie hudobné školy).
c) Školská reforma na Slovensku, základné stupne vzdelávania, charakteristika výchovy k hudbe predprimárneho až nižšieho sekundárneho stupňa vzdelávania vo všeobecnovzdelávacích školách.
d) Opera a hudobná drama, J. S. Bach: Das Wohltemperierte Klavier I., Fúga č. 2 c mol, BWV 847

18. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
 b) Tvorba pre deti – prehľad, charakteristika, využiteľnosť na ZUŠ. Slovenská klavírna pedagogika a hudobné školstvo v 20. storočí (Mestská hudobná škola v Bratislave, Hudobná a dramatická akadémia v Bratislave, vznik konzervatórií, osobnosti: Frico Kafenda, Anna Kafendová).
 c) Školská reforma na Slovensku, základné stupne vzdelávania, charakteristika výchovy k hudbe predprimárneho až nižšieho sekundárneho stupňa vzdelávania v základných umeleckých školách s dôrazom na kolektívnu formu vyučovania.
 d) Opereta a muzikál, L. van Beethoven: Sonáta patetická, op. 13, 3. časť

19. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
 b) Slovenská klavírna tvorba pre deti. Klavírna pedagogika na VŠMU v Bratislave a AMU v Banskej Bystrici – história, súčasnosť, osobnosti.
 c) Tvorba obsahu hudobného vzdelávania v intenciách Školskej reformy na Slovensku: ciele intelektovo-kognitívne, socioafektívne, senzoricko-motorické, horizontálna, vertikálna a diagonálna línia hudobno-vzdelávacieho procesu, metódy a formy práce.
 d) Oratórium, pašie a kantáta, J. S. Bach: Missa sollemnis h mol, BWV 232 – Gloria

20. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
 b) Učebné osnovy a plány klavírnej hry na ZUŠ a ich tvorivá aplikácia. Významní súčasní slovenskí a zahraniční klavírní interpreti.
 c) Hudobné vzdelávanie v regionalisticky orientovaných školách na Slovensku po roku 1989.
 d) Balet, scénická hudba a melodráma, L. van Beethoven: Sonáta patetická, op. 13, 2. časť

Literatúra:

Okruh otázok B:

- BOROVÁ, M.: *Príprava nadaných detí v predškolskom veku*. Praha, 1973.
- KOGAN, G. M.: *Práca pianistu*. Bratislava, 1990.
- KOGAN, G. M.: *Pred bránou majstrovstva*. Bratislava, 1991.
- MAŠINDA, J.: *Metodika klavírnej hry*. Bratislava, 1982.
- MODR, A.: *Hudební nástroje*. Praha, 1977.
- NEJGAUZ, G.: *Poetika klavíra*. Bratislava, 1963.
- PASCAL LE CORRE: *Ako pracovať na diele?* Bratislava, 2005.
- PERGLER, F.: *Osobnosti slovenského klavírneho umenia a pedagogiky*. Hudobný život, 2005, r. XXXVII, č. 6.
- PERGLER, F.: *Vyučovanie klavírnej hry na území Slovenska v 18. – 19. storočí*. Hudobný život, 2005, r. XXXVII, č. 7 – 8.
- PERGLER, F.: *Vplyv nových hudobných škôl na rozvoj slovenskej klavírnej pedagogiky 20. storočia*. Hudobný život, 2005, r. XXXVII, č. 9 – 10.
- PERGLER, F.: *Frico Kafenda*. Hudobný život, 2005, r. XXXVII, č. 11 – 12.
- PERGLER, F.: *Anna Kafendová, Majster klavíra – Carl Förster*. Hudobný život, 2006, r. XXXVIII, č. 2.
- PERGLER, F.: *Rudolf Macudzinski*. Hudobný život, 2006, r. XXXVIII, č. 3.
- PERGLER, F.: *Štefan Németh-Šamorínsky*. Hudobný život, 2006, r. XXXVIII, č. 4.
- PERGLER, F.: *Michal Karin*. Hudobný život, 2006, r. XXXVIII, č. 5.
- PERGLER, F.: *Ivan Palovič*. Hudobný život, 2006, r. XXXVIII, č. 6.

PLEŠKOVÁ, E.: *O cvičení, Zborník pedagogiky – Dieta pri klavíri*. Bolligen, 1993.
 PLEŠKOVÁ, E.: *Klavírna technika*. Bolligen, 1993.
 PLEŠKOVÁ, E.: *O technickej príprave pianistov*. Bolligen, 1993.
 SAVŠINSKIJ, S. I.: *Detská klavírna pedagogika*. Moskva, 1966.
 STAROSTA, M.: *Kapitoly z dejín klavírneho umenia a pedagogiky klavírnej hry*. Bratislava, 2000.
 STAROSTA, M.: *Metodická príručka klavírnej hry*. Bratislava, 2000.
 STAROSTA, M.: *Cesty k umeniu klavírnej hry*. Bratislava, 2000.
 ŠKVARKOVÁ, J.: *Vyučovanie klavírnej hry pre začiatočníkov*. Banská Bystrica, 2004.
 VLASÁKOVÁ, A.: *Klavírní pedagogika, první kroky na cestě ke klavírnímu umění*. Praha, 2003.

NOTOVÝ MATERIÁL

Klavírne školy: slovenské, české, zahraničné
 Technická a prednesová klavírna literatúra
 Slovenská klavírna tvorba pre deti

Okruh otázok C:

BARANOVÁ, E. 2001. *Ako učiť hudobnú výchovu?* Ružomberok : Katolícka univerzita. 99 s.
 BURLAS, L. 1997. *Teória hudobnej pedagogiky*. (Vysokoškolské učebné texty) Prešov : Prešovská univerzita. 114 s.
 FELIX, B. 2003. *Hudobno-dramatické činnosti na I. stupni základnej školy*. Banská Bystrica : Metodicko- pedagogické centrum. 64 s.
 FONTANA, D. 1997. *Psychologie ve školní praxi*. Praha : Portál. 383 s.
 HATRÍK, J. 1997. *Drahokam hudby I*. (Vysokoškolské učebné texty) Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa.
 KRÚŠINSKÁ, M. 2009. *Výchova k hudbe v škole Márie Montessoriovej. Podnety pre teóriu a prax hudobnej výchovy v alternatívnych a inovatívnych modeloch škôl na Slovensku*. KU PF v Ružomberku. 118 s.
 SEDLÁK, F. 1984. *Didaktika hudební výchovy 2*. Praha : SPN. 310 s.
 SEDLÁK, F. 1988. *Didaktika hudební výchovy 1*. Praha : SPN. 311 s.
 SEDLÁK, F. 1989. *Psychologie hudebních schopností a dovedností*. Praha: Editio Supraphon. 258 s.

Okruh otázok D:

ADAMKO, R. *Náuka o hudobných formách*. Ružomberok : Verbum, 2019.
 ZIKA, P.: *Učebnica hudobných foriem*. SPN: Bratislava, 1974.
 BURLAS, L.: *Formy a druhy hudobného umenia*. Opus: Bratislava, 1978.
 JANEČEK, K.: *Hudební formy*. SNKLHU: Praha, 1955.
 ZENKL, L.: *ABC hudebních forem*. Praha, 1990.
 WANGH, A.: *Umenie počúvať hudbu*. Bratislava, 1997.

Dátum odovzdania: 21.09.2026

Podpis (garant študijného programu):

Podpis (vedúci katedry):

Podpis (dekan fakulty):